

*Vooroverleg provincie Noord-Brabant m.b.t. locatie Sonseweg 13 en de reactie daarop
(brief 12 juni 2023, kenmerk C2315892/5279318)*

1.	Allereerst merkt de provincie op dat in algemene zin ontwikkelingen van veehouderijen gelet op diverse actuele vraagstukken op het gebied van o.a. stikstof in relatie tot gezondheid en natuur onverminderd om bijzondere aandacht vragen. Elke ontwikkeling zal daarom vanuit een goede omgevingskwaliteit met een veilige, gezonde leefomgeving inpasbaar moeten zijn in de omgeving.	In de Toelichting is onderbouwd dat het plan inpasbaar is in de omgeving. Het plan heeft geen significante effecten op de leefomgevingskwaliteit op het gebied van geur, luchtkwaliteit, geluid en gezondheid. De emissie van stikstof mag niet toenemen ten opzichte van de bestaande emissie. Dit is in de planregels geborgd.
2.	<i>Zorgvuldig ruimtegebruik</i> Als basisprincipe voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt het uitgangspunt voor zorgvuldig ruimtegebruik zoals omschreven staat in artikel 3.6. IOV. Het gaat in dit geval om het voorkomen van onnodig nieuw ruimtebeslag in het landelijk gebied, waarbij eerst de mogelijkheden binnen bestaande bebouwing optimaal benut moet worden. De noodzaak van het extra ruimtebeslag is naar onze mening onvoldoende aangetoond. Het hiertoe opgevraagde advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen (AAB-advies) dateert van 15 juli 2021. In dit advies wordt gesproken over een vierrijige ligboxenstal voor circa 100 melkkoeien. Het plan lijkt inmiddels geactualiseerd te zijn naar drierijige boxenstal met circa 140 melkkoeien. Bovendien gaat het AAB-advies hoofdzakelijk over de voorgenomen uitbreiding met gebouwen, terwijl de grondslag om het bouwvlak te kunnen vergroten gaat om de noodzaak voor de opslag van ruwvoer. Wij vragen u de noodzakelijkheid van het gehele plan nader te onderbouwen	In de Toelichting is nader onderbouwd waarom bedrijfsuitbreiding nodig is voor een duurzame bedrijfsvoering. Vormverandering en vergroting van het bouwperceel is deels ook nodig om bestaande bouwwerken binnen het bouwperceel te brengen.
3.	Artikel 3.53 lid 3 IOV laat een uitzondering toe op ons uitgangspunt dat een agrarisch bouwperceel voor een veehouderij maximaal 1.5 ha bedraagt. De uitbreiding naar 2 ha is alleen mogelijk als binnen het bouwperceel te weinig ruimte is voor de opslag van ruwvoer. Wij zijn hiervan niet overtuigd. Opslag van ruwvoer vindt nu gedeeltelijk reeds binnen het bestaande bouwperceel plaats. Daarnaast bevinden zich diverse sleufsilo's buiten het	In de Toelichting is nader onderbouwd waarom bedrijfsuitbreiding nodig is voor een duurzame bedrijfsvoering. Het bedrijf teelt het ruwvoer op eigen gronden en is voor de bedrijfsvoering afhankelijk van voldoende opslagcapaciteit. Binnen het bestemmingsvlak 'Agrarisch bedrijf' heeft een deel de functieaanduiding 'ruwvoeropslag' gekregen. In de regels is geborgd dat de gronden binnen de functieaanduiding uitsluitend bebouwd en gebruikt mogen worden voor opslag van

	bouwperceel, welke binnen het bouwperceel hadden moeten worden gesitueerd. De uitbreiding van het bouwperceel zou zich daarom in beginsel op de legalisatie van de bestaande sleufsilos moeten richten. Tenslotte richt het AAB-advies zich hoofdzakelijk op de uitbreiding van de loods en de nieuwe stal. Hierdoor wekt het plan de indruk dat het voornamelijk gaat om het uitbreiden van het agrarisch bouwvlak ten behoeve van een nieuwe stal en een loods dan dat de noodzaak bestaat voor de opslag van ruwvoer. Voor een dergelijke uitbreiding is deze uitzondering in artikel 3.53 lid 3 IOV niet bedoeld.	ruwvoer. Hiermee wordt voldaan aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 3.53 lid 3 IOV.
4.	Vanuit de basisprincipes voor en evenwichtige toedeling van functies hebben wij ook gekeken naar de uitvoerbaarheid van deze uitbreiding. De uitvoerbaarheid van het plan is in het geding als bijvoorbeeld de Wnb-vergunning niet verleend kan worden. In de toelichting op het bestemmingsplan staat hierover het volgende: <i>“De uitbreiding van de stalcapaciteit met 140 melkkoeien past qua stikstofemissie binnen het plafond van de aanwezige vergunning voor de Wet natuurbescherming. Dat wordt gerealiseerd door de verduurzaming van de huidige veestallen. In de voorliggende gewenste situatie is derhalve geen sprake van een toename van de stikstof- of ammoniakdepositie en kan de wijziging dus plaatsvinden op basis van intern salderen”.</i> Op dit moment ontbreken er nog gegevens om te kunnen toetsen of de uitbreiding mogelijk is binnen de huidige Wnb-vergunning. De volgende zaken ontbreken of moeten nader worden onderbouwd: Er is in 2019 een omgevingsvergunning verleend. De vergunde ammoniakemissie bedraagt 4.069,36 kg per jaar (bron: KRK). We willen graag inzicht (kopie van) de laatst verleende vergunningen (milieu/natuur). Het betreft dan met name de informatie over de dieraantallen, huisvestingssystemen e.d. en tekeningen. In de toelichting van het bestemmingsplan is geen diertabel opgenomen van de	De Toelichting is aangevuld met een nadere onderbouwing van de stikstofreferentie en van de uitvoerbaarheid. In de Toelichting zijn diertabellen opgenomen van de in 2019 (met vvgb-Natura 2000) verleende omgevingsvergunning. Deze omgevingsvergunning is toegevoegd als bijlage. Tevens is onderbouwd dat de huidige feitelijke en planologisch legale situatie qua stikstofemissie overeenkomt met die omgevingsvergunning. Deze omgevingsvergunning met vvgb vormt het “stikstofplafond” dat in de gebruiksregels is opgenomen. Uitbreiding van het aantal dieren in de nieuwe te bouwen stal is slechts uitvoerbaar als voldoende maatregelen worden getroffen om te verzekeren dat geen toename van emissie optreedt. Dit kan bijvoorbeeld door toepassing van de Lely Sphere in de nieuwe stal, vermindering van het aantal dieren in de bestaande stallen en door toepassing van emissiearmere technieken in de bestaande stallen. In de Toelichting is een diertabel opgenomen van de beoogde situatie met toepassing van de Lely Sphere. Met een AERIUS-projectberekening is aangetoond dat bij uitvoering van de beoogde situatie geen toename van stikstofdepositie optreedt in stikstofgevoelige en overbelaste Natura 2000-gebieden.

	huidige situatie en de beoogde situatie met betrekking tot dieraantallen en emissies. Graag zouden wij een diertabel toegevoegd zien van de huidige vergunde situatie in de toelichting. Wanneer milieu en natuur niet overeen komen zouden wij graag twee verschillende tabellen toegevoegd zien worden van beide situaties. Vervolgens een diertabel van de beoogde situatie waardoor inzichtelijk wordt gemaakt of de gewenste ontwikkeling binnen het huidige plafond past.	
	Op dit moment speelt er een grote onzekerheid met betrekking tot emissie reducerende staltechnieken. Er zijn verschillende rapporten gepubliceerd waarin geconcludeerd wordt dat onvoldoende zekerheid bestaat dat huisvestingssystemen naar behoren functioneren. Hierdoor vinden er mogelijk hogere emissies plaats dan vergund is bij bedrijven. Het aangevraagde huisvestingssysteem is niet onderzocht. Op dit moment worden er geen natuurvergunningen verleend indien sprake is van een toename van emissies. Wij vragen de gemeente hierover een standpunt in te nemen.	De onzekerheid met betrekking tot de emissie van de staltvloeren heeft geen invloed op de stikstofreferentie (het “stikstofplafond”) die in de planregels is opgenomen. De omgevingsvergunning is verleend voor een aantal dieren en toepassing van stalsystemen, niet voor een maximale stikstofemissie of -depositie. Als de emissiefactoren wijzigen dan wijzigt de stikstofreferentie mee. Zoals hiervoor is aangegeven is het plan uitvoerbaar als bijvoorbeeld de Lely Sphere wordt toegepast. De Lely Sphere heeft volgens de RAV een ammoniakemissie van 3 kg per dierplaats per jaar. Ook als die emissie in de praktijk hoger is, is het plan uitvoerbaar.
	Op pagina 27 van de ruimtelijke onderbouwing wordt ingegaan op artikel 3.49. Hierbij staat omschreven dat er eerder in de toelichting al ingegaan wordt op het begrip ‘zorgvuldige veehouderij’. Wij vragen de gemeente dit te verduidelijken.	Het begrip ‘zorgvuldige veehouderij’ is gelijk aan het begrip ‘zorgvuldige veehouderij’ als bedoeld in de IOV. Bij de Toelichting van het plan is een BZV- toets als bijlage gevoegd waaruit volgt dat beoogde situatie kan voldoen aan de eisen van zorgvuldige veehouderij.
	In de BZV (bijlage 5) staat omschreven dat er 158 melkkoeien komen in de nieuwe stal, in de tekst staat circa 140 melkkoeien genoemd. Dit wijkt van elkaar af, duidelijkheid hierin is noodzakelijk.	De beoogde nieuwe stal biedt plaats aan maximaal 158 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar. In de berekeningen en BZV-toets wordt uitgegaan van maximale bezetting van de stal.
	In de tekst wordt ingegaan op de eis m.b.t. fijnstofconcentratie (PM10). Deze eis is niet meer opgenomen in de IOV en hierdoor niet meer van toepassing.	De Toelichting en de regels zijn aangepast aan de laatste versie van de IOV.
5.	In het bestemmingsplan wordt terecht geconcludeerd dat er sprake is van een categorie 3 ontwikkeling op basis van de Laarbeekse LIR. Het is ons echter onduidelijk op welke manier de kwaliteitsverbetering van € 5.000,- is	Volgens de LIR Laarbeek bedraagt de tegenprestatie bij categorie 3 gevallen tenminste 20% van de waardevermindering van de planologische wijziging. In bijlage 1 LIR is aangegeven dat voor uitbreiding van een agrarisch bouwvlak ten behoeve van

	berekend. We vragen u hier een nadere toelichting op te geven.	voerplaten en mestlo's een waardestijging van € 10/m ² als norm wordt gehanteerd. Een uitbreiding met 0,5 ha betekent dan een waardestijging van. De tegenprestatie bedraagt in dit geval 20% x € 50.000 = € 10.000. Dit wijkt af van de waarde van € 5.000 die in de toelichting van het plan wordt genoemd. Dat komt omdat circa 50% van de vergroting van het bouwvlak bedoeld is om bestaande ruwvoeropslagen binnen het bouwperceel te brengen. De kosten voor de uitvoering van het landschappelijk inpassingsplan zijn begroot op € 15.000. Hiermee wordt aan de LIR, ook als 100% van de bouwvlakvergroting wordt meegerekend.
6.	Het plangebied ligt in een boringsvrije zone. Hierbij is van belang dat de Handreiking drinkwaterbescherming wordt toegepast. Uit deze Handreiking blijkt dat de volgende gebieden moeten worden weergegeven op de verbeelding en worden verwerkt in de planregels: het waterwingebied, het grondwaterbeschermingsgebied en de boringsvrije zone. Deze weergave ontbreekt nu nog in de planregels en op de verbeelding.	Het plan is aangepast. De milieuzones 'waterwingebied', 'grondwaterbeschermingsgebied' en 'boringsvrije zone' zijn opgenomen op de verbeelding. De planregels zijn aangevuld overeenkomstig de Handreiking drinkwaterbeschermingsgebieden.
<i>Vooroverleg Waterschap Aa en Maas m.b.t. locatie Sondeweg 13 en de reactie daarop (e-mailbericht 30 mei 2023)</i>		
1.	In de ruimtelijke onderbouwing staat onder de waterparagraaf 4.9: "De benodigde watercompensatie wordt gerealiseerd door het verbreden van één of meerdere kavelsloten binnen hetzelfde peilvak als het projectgebied." Op welke manier wil de initiatiefnemer de versnelde afvoer van het hemelwater in het plangebied tegen gaan? Het verbreden van een c-watgang is vergunning-meldingsvrij (Artikel 4, Algemene Regels), maar het lozen van hemelwater op een c-watgang is dat niet (Artikel 15, Algemene Regels). Er is dan namelijk geen sprake van tijdelijk bergen en/of infiltreren.	In de Toelichting van het plan is aangegeven hoe de watercompensatie wordt gerealiseerd. Twee bestaande zaksloten worden over een lengte van circa 60 meter verbreed zodat deze per meter circa 0,5 m ² water extra kunnen bergen. Middels stuwen wordt voorkomen dat het water direct wordt afgevoerd naar een watgang, maar kan infiltreren in de bodem. In de toelichting is op kaart aangegeven welke sloten worden verbreed. De kavelsloten betreffen geen c-watgang.
2.	In de toelichting wordt er verwezen naar het voorgaande waterbeheerplan 2016-2021. Inmiddels geldt ons waterbeheerplan 2022-2027. Graag zien wij in de toelichting	De toelichting is aangepast naar de meest recente versie van het waterbeheerplan.

	het waterbeheerplan aangepast worden naar de meest recente versie.	
3.	Het gemeentelijk beleid is niet meegenomen in de waterparagraaf. Het kan voorkomen dat de gemeente een aanvullend beleid hanteert boven op het beleid van Waterschap Aa en Maas. Het advies is om hiernaar te kijken en dit mee te nemen in de waterparagraaf.	De gemeente voert voor het plangebied en de omgeving geen aanvullend beleid boven op het beleid van provincie en Waterschap Aa en Maas.
<i>Beoordeling milieuaspecten ruimtelijke onderbouwing – Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant en de reactie daarop (memo d.d. 7 juli 2023)</i>		
1.	Milieueffectrapportage: Voor het aspect MER wordt niet ingegaan op D 14 van het Besluit milieueffectrapportage en de m.e.r.-beoordeling.	De Toelichting is aangepast. Het plan betreft de uitbreiding van een melkveehouderij waar meer dan 200 melkkoeien worden gehouden. Er geldt een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Uit de informatie bij het plan volgt dat er geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn. In dat geval hoeft de m.e.r.-procedure niet gevolgd te worden.
2.	Luchtkwaliteit: Er is geen NIBM-toetsing gedaan. Er is geen overzicht van het verschil in emissie voor het wijzigen van het dierenaantal.	De toelichting is aangevuld met een berekening van de fijnstofemissie (PM ₁₀) van de bestaande en de beoogde veehouderij. Aangetoond is dat de veehouderij (en de uitbreiding) niet in betekenende mate (NIBM) bijdraagt aan de luchtkwaliteit in de directe omgeving.
3.	Externe veiligheid: In de toelichting wordt een veiligheidszone van 70 meter aan weerszijde (van de gasleiding A-521) benoemd, het is niet duidelijk wat hiermee wordt bedoeld.	De toelichting is aangevuld en verduidelijkt. De zone van 70 meter betreft de veiligheidszone in het bestemmingsplan waarbinnen geen gebouwen mogen worden opgericht zonder toestemming van de leidingbeheerder. Er is nader gemotiveerd dat sprake is van een laag groepsrisico en dat het aantal mensen dat in het invloedsgebied van de gasleidingen verblijft niet toeneemt.
4.	Natuur: Voor de aanlegfase en gebruiksfase ontbreekt een onderbouwing van de uitgangspunten van het ingezette materieel en de vervoersbewegingen. De huidige gebruiksfase moet ook in de aanlegfase berekening worden meegenomen.	Een onderbouwing van het aantal vervoersbewegingen en de emissie van materieel tijdens de bouw en mobiele bronnen in de gebruiksfase is toegevoegd aan bijlage 8 en 9. Uit de berekening van de aanlegfase volgt dat de bijdrage aan de stikstofdepositie nihil is (minder dan 0,005 mol/ha.jr). Tijdens de bouwfase is de stikstofdepositie dus niet significant anders dan de huidige gebruiksfase.

	De referentie in het planspoor wordt gevormd door de feitelijk aanwezige, planologisch legale situatie ten tijde van de vaststelling van het plan. In de onderbouwing is alleen aangehaald dat het bedrijf over een Wmb-vergunning beschikt. Dit is slechts een deel hiervan. De dieren aantallen en stalsystemen uit de VVGB komen niet geheel overeen met de invoergegevens in AERIUS. In de AERIUS-berekeningen zijn andere uitreedhoogtes en uitreeddiameters gebruikt dan zijn opgenomen in de VVGB. Ook voor de bestaande situatie moeten de ingevoerde gegevens beter worden onderbouwd. Vanwege de onzekerheid omtrent de Rav-factoren dient er een passende beoordeling te worden opgesteld. Dit leidt tot een m.e.r.-plicht bij dit bestemmingsplan. Er dient dus een Plan-m.e.r.-beoordeling opgesteld te worden.	De toelichting is aangevuld met een motivering van de stikstof-referentie. De omgevingsvergunning uit 2016, waarvan de VVGB onderdeel is, komt qua ammoniakemissie overeen met de huidige feitelijk aanwezige situatie. De dieren aantallen per stal in de referentie in de AERIUS-berekening wijken niet af van de dieren aantallen en stalsystemen waarvoor in 2016 een VVGB en omgevingsvergunning is afgegeven. In de tabel in het memo ontbreekt bij invoer AERIUS één fokstier in stal 3. Het aantal melkkoeien op overige huisvestingssystemen (A 1.100) is in beide gevallen 66 stuks. De uitreedhoogtes en uitreeddiameters volgen uit de tekening die onderdeel is van de omgevingsvergunning uit 2016 die is verleend met gebruikmaking van de VVGB. Dit komt overeen met de huidige feitelijke situatie. De invoerparameters zijn bepaald met gebruikmaking van de meest recente inzichten zoals opgenomen in de 'Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2023'. Er zijn nieuwe berekeningen met AERIUS Calculator versie 2023 uitgevoerd die zijn toegevoegd als bijlage 8 en 9 bij de toelichting. De resultaten wijken niet wezenlijk af van de eerder uitgevoerde berekeningen. De verplichting om een passende beoordeling op te stellen vanwege de onzekerheid over de emissiefactoren van emissiearme stalsystemen geldt voor vergunningverlening voor projecten. Voor plannen hoeft geen passende beoordeling opgesteld te worden als in de planregels is geborgd dat geen toename van stikstofdepositie mag optreden. In de planregels van het bestemmingsplan voor Sonseweg 13 is dit in de gebruiksregels een verbod opgenomen voor gebruik dat kan leiden tot een toename van stikstofdepositie. Daarom is er geen verplichting om een passende beoordeling en plan-MER te maken.
5.	Gezondheid: Het aspect gezondheid is niet meegenomen in de ruimtelijke onderbouwing.	De toelichting is aangevuld met een beoordeling van het aspect gezondheid.